

## TEMA 5. EL TOC D'OR

### 1. Els pronoms personals forts i febles

Els pronoms personals forts són:

## Els Pronoms

|            | SINGULAR   | PLURAL    |
|------------|------------|-----------|
| 1ª Persona | Jo         | Nosaltres |
| 2ª Persona | Tú         | Vosaltres |
| 3ª Persona | Ell / ella | Els / es  |

## PERSONALS

Els pronoms personals febles són:

VALENCIÀ

### ELS PRONOMS FEBLES

Els pronoms **personals** febles es divideixen en:

|          | 1a persona | 2a persona | 3a persona                  |
|----------|------------|------------|-----------------------------|
| Singular | em / me    | et / te    | el / lo / la / li / es / se |
| Plural   | ens / nos  | us / vos   | els / les / los / es / se   |

## 2. L'accent diacrític

S'anomena accent diacrític aquell que porten determinats noms que, segons les normes generals, no n'haurien de dur però que accentuem per distingir-los d'altres noms que s'escriuen igual.

|            |                                      |            |                                                   |
|------------|--------------------------------------|------------|---------------------------------------------------|
| <b>bé</b>  | El que és bo; contrari de malament   | <b>be</b>  | Anyell, xai, corder                               |
| <b>déu</b> | Ésser sobrehumà (divinitat)          | <b>deu</b> | Número                                            |
| <b>és</b>  | Del verb "ser"                       | <b>es</b>  | Pronom feble ( <i>es pentina</i> )                |
| <b>mà</b>  | Part del cos                         | <b>ma</b>  | Possessiu ( <i>ma mare</i> )                      |
| <b>més</b> | Adverbi de quantitat                 | <b>mes</b> | Part de l'any                                     |
| <b>món</b> | La Terra                             | <b>mon</b> | Possessiu ( <i>mon pare</i> )                     |
| <b>pèl</b> | Vellositat                           | <b>pel</b> | Per+el                                            |
| <b>què</b> | Pronom <b>interrogatiu</b> i relatiu | <b>que</b> | conjunció                                         |
| <b>sé</b>  | Del verb "saber"                     | <b>se</b>  | Pronom feble ( <i>pentinar-se</i> )               |
| <b>sí</b>  | Afirmació                            | <b>si</b>  | Condicció i nota musical                          |
| <b>sòl</b> | Terra                                | <b>sol</b> | Estrella                                          |
| <b>són</b> | Del verb "ser"                       | <b>son</b> | Pronom feble ( <i>son pare</i> ) i acte de dormir |
| <b>té</b>  | Del verb "tenir"                     | <b>te</b>  | Pronom feble ( <i>pentinar-te</i> ) i infusió     |
| <b>ús</b>  | Acció d'usar                         | <b>us</b>  | Pronom feble ( <i>us pentino</i> )                |
| <b>vós</b> | Pronom fort (més formal que "tu")    | <b>vos</b> | Pronom feble ( <i>pentinar-vos</i> )              |

## Les comparacions

La comparació és un recurs de la llengua que serveix per relacionar les característiques que comparteixen dos elements.

- Podem utilitzar la paraula **com**: *El sol era com un gomet vermell enganxat al cel.*
- Podem utilitzar més...que, tan...com, menys...que: *El sol era tan vermell com un pebrot.*

## 4. Les metàfores

Les metàfores relacionen dos conceptes per semblança, traslladant el significat d'un concepte a un altre.

## EL SOL

La bola de foc

Esfera brillant

El pare de la Terra

La bombeta que mai s'apaga

## L'ESCOLA

La casa del saber

El país dels nens

La casa dels estudiants

La terra dels savis

La caixa de la saviesa

La casa de les lliçons

### 5. Paraules derivades

Recorda que les paraules derivades són aquelles que s'han format a partir del lexema d'una paraula primitiva i un o més morfemes derivatius.

**Els morfemes derivatius són:**

|                 |                              |                            |
|-----------------|------------------------------|----------------------------|
| <b>Prefixos</b> | Van davant l'arrel           | treure: <b>dis</b> -treure |
| <b>Sufixos</b>  | Van darrere l'arrel          | porta: port- <b>al</b>     |
| <b>Infixos</b>  | Van entre l'arrel i el sufix | peix: peix- <b>at</b> -er  |

**Exemples:**

| Paraula primitiva | Paraules derivades |             |             |
|-------------------|--------------------|-------------|-------------|
| trist             | trist-esa          | en-trist-ir | trist-ament |
| adjectiu          | nom                | verb        | adverbi     |